

V Taizé mám za úkol zajišťovat, aby všichni bratři dělali dost pro to, aby šlo všechno hladce jak s mladými lidmi, které přijímáme, tak i v naší komunitě. Dělat zrovna tohle je moc fajn, protože můžu rozdávat úkoly a přitom se sám flákat!

Ale nemyslete si, že jsou pro mě bratři jako šachové figurky! Nejsou to roboti nebo supermani jenom proto, že nosí bílé hábity. Život v komunitě nás nechrání před stresem, úzkostí nebo vyčerpáním.

Když jsem s bratry a ostatními mluvil o jejich práci, všiml jsem si jedné věci, a to, že jsme přestali říkat, co přesně nás unavuje. Místo abychom byli unavení z konkrétní věci nebo události, jsme prostě unavení pořád. Jako by bylo normální, že jsou vyčerpaní všichni, ne jenom staří a nemocní lidi.

Francouzský sociolog Alain Ehrenberg ve své knize „Únava sama ze sebe“ mluví o tom, jak nás moderní život nutí cítit se zodpovědný za všechno. A to může být vyčerpávající. Čeká se od nás, že si sami zvolíme směr v životě, v práci, vztazích a tak dále. Když máme svobody moc, může nás to ochromit a způsobit, že se budeme cítit ztraceni a unavení.

Abych se přiznal: I my jsme chtěli pomoci s organizací práce, a tak jsme si zavolali jednu ženu, která si říká pracovní koučka. Když jsem se s ní ale setkal, bylo to obrovské zklamání! Doufal jsem, že nám třeba řekne, co máme dělat. Ale ne. Ona vede společnosti a komunity k tomu, aby v nich lidé prostě vedli dialog. Chce řešení najít v komunikaci a objevování talentů jednotlivců i kolektivů. To jsem sám tak nějak tušil. Tajně jsem ale doufal, že najdeme nějakou zkratku. Možná bych se měl zeptat umělé inteligence ChatGPT!

Protože jsme ale věřící, zkusme se obrátit na Boha a Ježíše.

Zářit z pravého místa

Podle Bible není únava jako únava. Jedna pochází z toho, jak je lidská přirozenost omezená, ale jiná je plodem špatné lidské činnosti nebo toho, že jsme daleko od moudrosti v biblickém slova smyslu: „Kdo pohrdá moudrostí a kázní, je ubožák; marná je jejich naděje, zbytečná námaha a bez užitku jejich skutky.“ (Mdr 3, 11)

Bible říká, že když se vzdálíme od moudrosti, stávají se z nás otroci. Desatero přikázání izraelský lid dostává právě v čase přechodu, když se nacházel v poušti mezi egyptským otroctvím a příchodem do zaslíbené země. Dodržování Desatera mělo lidem zajistit, aby zůstali svobodní a na správné cestě.

Boží moudrost není slepé dodržování zákona, ale je v tom, že víme, jak zůstat na svém právoplatném místě. Než Bůh řekne lidem, co mají dělat, řekne jim: Poslouchejte! Bůh ví něco, co lidé nevědí. To je realita života! A my musíme zůstat v této realitě, musíme zůstat v logice stvoření. Lidi se zbytečně vyčerpávají tím, že chtějí dělat všechno sami, chtějí být jako Bůh, vymýšlet si vlastní pravidla.

A odklonem od moudrosti stvoření vytváříme nerovnováhu: v sobě i okolo sebe. Jsme schopni v životě dokázat velké věci, ale nemůžeme být dokonalí, musíme přijmout, že nemůžeme Boha nahradit. Musíme se smířit s tím, že celý život zůstaneme učedníky a těmi, kdo naslouchají. A to je logika stvoření.

Bůh se s námi o své dary a sílu chce rozdělit, ale nikomu je nevnucuje. Ježíš se v Novém zákoně nemocných často ptá, co potřebují, než je uzdraví. Co chceš, abych pro tebe udělal? Když poprosíme o pomoc, bereme na vědomí svou slabost. My nejsme Bůh!

Vyčerpání: hledání smyslu

Vyčerpání nám ale taky může něco objasnit, něco nám říct. Podívejme se na apoštola Pavla! Je to workoholik! A navíc se svou únavou „pro evangelium“ ještě chlubí. Bere sám sebe jako Bohem poslaného, který se vyčerpává, aby pracoval na Božím díle ve světě.

Když chápu smysl toho, co dělám, můžu v sobě najít netušenou sílu. Takže to, co vyčerpává, není množství činnosti, ale nedostatek perspektivy. Bohužel však často právě lidem se srdcem a svědomím zapáleným pro dobrou věc hrozí, že vyhoří rychle jako svíčka ve větru. Přesto je důležité pochopit, co nás unavuje.

Unavený byl i Ježíš, když usedl u studny. Svatý Augustin příběh o Samařance komentuje tak, že Ježíšova únava je znamením Kristova vtělení: vidíme v něm sílu i slabost.

Sílu ve slabosti vidíme zvláště v Kristově smrti a zmrtvýchvstání. Člověk může zažít objevení smyslu i v nesmyslnosti a absurditě utrpení. Když v nich najdeme smysl, můžou být přetvořeny a změněny všechny aspekty lidské existence.

To znamená otevřít se rozměru smyslu, který utrpení nevyklučuje, ale je schopen ho vydržet.

Křesťanství se tolik odlišuje od současného světa, který o únavě neumí přemýšlet, ani už nevěří ve spásu lidské slabosti. Běžnou součástí tohoto světa je, že v něm není naděje.

Naději musíme den co den žít. Je možné, že bude trvat hodně dlouho, než objevíme smysl své vyčerpanosti nebo neúspěchů. Je potřeba čas, abychom se naučili interpretovat události svého života a rozpoznat v nich Boží stopu, abychom našli smysl a otevřeli se budoucnosti.

Efektivnost řeči

Unavovat nás může také rytmus, který nám vnucuje život nebo my sami sobě. Všechno se děje velmi rychle, přitom hodně věcí, které děláme, trvá jenom chvíli. Musíme stihnout několik věcí najednou, máme do světa otevřeno víc oken.

Žijeme ve virtuálním světě, kde se všechno pohybuje velkou rychlostí, kde věci a zvláště slova nemají žádnou váhu (fake news apod.), všechno se zdá lehké a nepodstatné, ale také nejisté.

Hodně jsme to pocítili během pandemie a teď i války, která byla vždycky, ale teď se k nám přiblížila a ohrožuje naši bezpečnost.

Ježíš se přiblížil k Samařance. A zahajuje s ní dialog, který je možný právě díky této blízkosti, která vůbec nebere ohledy na politickou korektnost.

Samařanku příběh představuje jako vyloučenou ženu. Pro vodu musí chodit uprostřed dne, v největším parnu, aby ji ostatní neviděli. Pravděpodobně žila velmi únavný život, který tu symbolizují její neuspokojivá manželství. Ježíš si dovolí říkat jí pravdu. Udělá si na tuto ženu čas, naslouchá jí a dává jí otázky.

Musíme se znovu naučit čas ztrácet, investovat ho do toho, co vydrží. Říkat pravdu potřebuje čas! Někdy máme pocit, že slovy můžeme šetřit. Proč ztrácet čas tím, že si budeme něco vzájemně vysvětlovat?

Proč ztrácet čas modlitbou, když se bez ní obejdeme. Většinová společnost je toho důkazem.

Vrátím se k naší pracovní koučce. To, co skutečně chtěla, je usnadnit nám dialog a možná i to, aby každý bratr naslouchal sám sobě.

Bůh investuje do vztahů, které potřebují dlouhý čas. Investuje do vztahů, které vydrží, a riskuje i odmítnutí. Ale zůstává vždycky věrný a zná naše obavy a neklid. Ale chce, abychom mu o nich pověděli.

Teolog Karl Barth ve své knize o stvoření vysvětluje: Bůh stvořil člověka šestý den a sedmý den odpočíval. Takže první den, který člověk zažil, byl den, kdy se odpočívá. Pracovat začíná až po tomhle odpočinku. To je změna pohledu. A dobře cítíme, jak je svět v tomhle ohledu nevyrovnaný.

Křesťané ze dne odpočinku udělali den Kristova vzkříšení. Ježíš se jde znovu setkat se svými učedníky, kteří ho zradili a opustili. Obnovuje vztah, který s nimi měl, ale i vztah který oni měli mezi sebou. Vytváří znovu společenství tím, že ničí překážky smrti, viny a odmítnutí.

Odpočívat v Bohu, setrvat v tichosti v jeho láskyplné přítomnosti, naslouchat jeho slovům a jeho odpuštění, předtím než začneme svůj týden, den, všechno, co děláme...

Jsou to dvě pozvání: abychom se starali o vztahy s druhými i s Bohem. Abychom investovali síly do toho, co zůstane.